

PRAVIDELNÝ OBČASNÍK PRO ČLENY MAS, PARTNERY, OBCE I VEŘEJNOST

ZPRAVODAJ

12 | 2025

IROP VE DRUHÉM POLOLETÍ 2025:

NOVÉ VÝZVY I DOKONČENÉ PROJEKTY

Druhé pololetí roku 2025 bylo pro MAS Rozkvět opravdu plodné. Program IROP+ přinesl nejen nové příležitosti pro žadatele, ale také radost z úspěšně dokončených projektů, které už dnes slouží dětem.

Nová výzva pro sociální služby

V září byla vyhlášena 4. výzva zaměřená na sociální služby, která otevírá prostor pro rozvoj důležitých aktivit v našem regionu. Příjem žádostí je stanoven až do ledna 2026, takže zájemci mají dostatek času připravit kvalitní projekty.

Úspěšně dokončené školské projekty

Velkou radost nám přinesly dva školské projekty, které byly v druhé polovině roku dokončeny:

- **Mateřská škola Pištín:** Přístavba za téměř 12 milionů korun rozšířila kapacitu školky o 20 míst. Díky podpoře z IROP ve výši 6 milionů korun se podařilo výrazně zlepšit dostupnost předškolního vzdělávání a podpořit rovné příležitosti pro děti v obci.
- **ZŠ a MŠ Lhenice:** Modernizace IT učebny a odborných kabinetů s náklady téměř 6 milionů korun, z toho 3,5 milionu z IROP, přinesla moderní zázemí pro výuku i přípravu pedagogů. Nové prostory otevírají cestu k kvalitnějšímu vzdělávání a rozvoji digitálních kompetencí.

Další krok vpřed

MAS Rozkvět zároveň splnila stanovený milník čerpání a připravuje žádost o navýšení alokace prostředků. To znamená jediné – v příštích letech se můžeme těšit na podporu dalších projektů, které budou přispívat k rozvoji našeho regionu.

Druhé pololetí roku 2025 tak ukázalo, že IROP+ je skutečně živým nástrojem, který pomáhá měnit naše obce k lepšímu. Ať už jde o nové výzvy nebo dokončené projekty, společně posouváme MAS Rozkvět dál.

ZŠ A MŠ LHENICE: MODERNIZACE IT UČEBNY A ODBORNÝCH KABINETŮ

MAS ROZKVĚT: OP JAK VSTUPUJE DO NOVÉ ETAPY

Ve druhém pololetí roku 2025 pokračuje MAS Rozkvět v intenzivní podpoře škol v rámci Operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK). Současně se uzavírá první etapa programu – všechny projekty OP JAK I budou do konce roku ukončeny a školy připravují závěrečné zprávy o jejich realizaci.

Do září 2025 byla otevřena navazující výzva OP JAK II, do které se podařilo úspěšně podat všechny projekty škol, jež projeví zájem o pokračování podpory. MAS Rozkvět aktuálně administruje celkem 14 projektů na svém území, kde působí 20 školských zařízení. Tyto projekty přinesou do regionu více než 10,5 milionu korun na další rozvoj vzdělávání. Zároveň MAS pomáhá s administrací dalších přibližně 20 projektů na území MAP ORP České Budějovice, přičemž celkový finanční přínos pro celé území ORP přesáhne 17 milionů korun.

Většina projektů OP JAK II je již v realizaci, dva projekty zahájí své aktivity od ledna 2026. Školy díky nim pokračují v personální podpoře, dalším vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků, zavádění inovativních výukových metod i v podpoře dětí ohrožených školním neúspěchem. Cílem zůstává rozvoj klíčových kompetencí, podpora talentu a vytváření rovných příležitostí ve vzdělávání.

Na rozdíl od předchozího období již projekty OP JAK II nejsou financovány ze 100 %, ale z 95 %, přičemž spoluúčast ve výši 5 % zajišťují zřizovatelé škol. Spolupráce mezi školami, zřizovateli a MAS Rozkvět tak nabývá ještě většího významu.

MAS Rozkvět i nadále poskytuje školám metodickou a administrativní podporu a aktivně přispívá k rozvoji kvalitního a dostupného vzdělávání v regionu.

OP TAK

NOVINKY V PROGRAMU A PŘIPRAVOVANÁ VÝZVA PRO ROK 2026

V letošním roce pokračovala realizace operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK), který je v našem území určen pro podporu moderních technologií, digitalizace a zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

Minulá – 3. výzva OP TAK, ve které byly podpořeny dva inovativní projekty (zubní ordinace ve Frymburku a robotizovaná plnicí linka v Truskovicích), byla vyčerpána. Alokace na další výzvu už nestačila, a proto letos nebylo možné vyhlásit novou výzvu na úrovni MAS.

CO PŘINESE ROK 2026

Dobrou zprávou je, že Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s NS MAS a agenturou API připravuje novou výzvu Technologie pro MAS II, která naváže na dosavadní podporu podnikatelů. Podle aktuálních informací se počítá s těmito termíny a novinkami:

Klíčové termíny

Vyhlášení výzvy: 6. 4. 2026

Zahájení příjmu žádostí: 6. 5. 2026

NA CO SE MOHOU ŽADATELÉ TĚŠIT

Základní parametry výzvy zůstanou zachovány – tedy zaměření na moderní technologie, digitalizaci, automatizaci, robotizaci či IT infrastrukturu.

Nově bude podrobněji definován proces digitalizace, aby bylo jasněji stanoveno, jak mají být tyto aktivity popsány a doloženy.

Výzva bude otevřena všem MAS, včetně těch, které doposud OP TAK nerealizovaly nebo nesplnily původní milníky.

STANOVENÍ ALOKACE PRO MAS

Začátkem roku 2026 proběhne také modifikace výzvy k předkládání projektových záměrů (PR). Na základě všech projektů registrovaných k 31. 12. 2025 dojde k vyhodnocení čerpání a následnému stanovení alokace pro novou výzvu. Teprve poté bude možné určit přesnou výši prostředků, které budou v našem území v roce 2026 k dispozici.

OP TAK tak i nadále zůstává důležitým nástrojem pro rozvoj moderních, digitálně vybavených a konkurenceschopných podniků. Věříme, že nová výzva v roce 2026 nabídne další příležitosti, jak technologicky podpořit podnikatele v našem regionu.

SZP

POKRAČUJEME V REALIZACI PROJEKTŮ A ROZJÍŽDÍME NOVOU VÝZVU

Rok 2025 přinesl ve Společné zemědělské politice (SZP) kombinaci dokončování rozběhnutých projektů a práce na nové výzvě. Minulá výzva z roku 2024 se posunula do závěrečné fáze – většina projektů je již hotová a 81 žadatelů má podanou žádost o platbu. Čtyři projekty, u kterých žadatelé využili možnost až 24měsíční realizace, budou dokončeny postupně do konce roku 2026.

2. VÝZVA SZP – ADMINISTRATIVNÍ KONTROLY A PODPISY DOHOD

V současné době probíhá administrace 2. výzvy SZP, která byla vyhlášena již květnu. Ve výzvě byla otevřena Fiche č. 4 – Podnikání malých a středních podniků – Nezemědělské podnikání. V administraci je nyní 24 projektových záměrů, postupně probíhají podpisy Dohod o spolufinancování a jeden projekt již má podanou žádost o platbu.

INFORMACE K PODÁNÍ ŽÁDOSTI O PŘEZKUM

V rámci hodnocení této výzvy jsme řešili rozdílný výklad jednoho z preferenčních kritérií – „Žadatel není zároveň zemědělským podnikatelem“. MAS postupovala podle zveřejněného znění výzvy, zatímco SZIF uplatnil přísnější interpretaci. Abychom měli do budoucna jednotný a jasně ověřitelný výklad, obrátili jsme se na Přezkumnou komisi MZe, která nyní posuzuje způsob hodnocení a umožní do dalších výzev kritérium zpřesnit. Jedná se o běžný postup, který přispěje k větší srozumitelnosti pravidel pro všechny žadatele.

PARTNERSKÉ SMLOUVY – SPOLUPRÁCE, KTERÁ MÁ SMYSL

Jak jsme již v minulosti psali, důležitou součástí SZP jsou partnerské smlouvy se školami a obcemi. Podnikatelé se do spolupráce zapojují aktivně – a často i nad rámec svých povinností. Kromě pravidelných exkurzí, přednášek či dodávek vybavení do školek a škol žadatelé například:

- pomohli škole se stěhováním nábytku,
- zajistili vzdělávací programy pro děti,
- v Nové Peci podpořili vznik hezké venkovní knihovny.

Tyto aktivity ukazují, že projekty nejsou jen investice „na papíře“, ale přinášejí skutečný přínos komunitám v našem regionu. Těší nás, že se výsledky projektů stávají přirozenou součástí života obcí – a že jejich dopad je vidět i navenek.

STRATEGIE ROZVOJE OBCE PIŠTÍN PRO OBDOBÍ 2025–2030

V létě jsme začali pracovat na nové Strategii rozvoje obce Pištín pro období 2025–2030 – klíčovém dokumentu, který určí směr, jakým se bude Pištín i jeho místní části v následujících letech ubírat. Navazujeme na předchozí strategii, tentokrát však s ještě silnějším důrazem na zapojení veřejnosti. Naším cílem je společně budovat obec, kde se dobře žije a která nabízí kvalitní podmínky pro všechny generace.

Do dotazníkového šetření se zapojilo téměř 25 % všech obyvatel, což považujeme za skvělý výsledek a jasný signál, že lidem na budoucnosti obce záleží. Obyvatelé vnímají Pištín jako příjemné, klidné a čisté místo s bohatou zelení a kvalitním životním prostředím.

Z odpovědí však zároveň vyplynulo několik oblastí, které je třeba dále rozvíjet. Nejčastěji zaznívala témata spojená s dopravou – vysoká rychlost projíždějících aut, stav komunikací či chybějící chodníky. Obyvatelé by také uvítali doplnění některých základních služeb, například obchodu nebo balíkovny, a širší nabídku sportovních a volnočasových aktivit, zejména pro děti a mládež. Na základě získaných podnětů jsme uspořádali dva kulaté stoly v Pištíně a Češnovicích, kde se podařilo návrhy dále rozpracovat. Diskutovalo se o bezpečnosti, veřejných prostranstvích, péči o obecní majetek i možnostech trávení volného času. Setkání potvrdila, že lidé mají o dění v obci opravdový zájem a chtějí se aktivně podílet na pozitivních změnách.

Všechny připomínky nyní pečlivě zapracováváme do finální verze strategie, která bude v nejbližší době předložena zastupitelstvu ke schválení.

Děkujeme všem, kteří se zapojili do dotazníků i veřejných debat. Vaše názory jsou pro nás klíčové. Díky nim vzniká dokument, který bude skutečně odrážet potřeby a přání obyvatel Pištína, Češnovic, Pašic i Zálužic – a který pomůže posunout naši obec zase o krok dál.

ZKRÁCENÉ SHRNUTÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ - PIŠTÍN

Celková spokojenost

Většina obyvatel je s životem v obci spokojená. Převládají pozitivní hodnocení.

Služby

Obyvatelům chybí některé základní služby, zejména obchod, balíkovna nebo zdravotní služby.

Kultura

Kulturní a komunitní život v obci je vnímán pozitivně. Lidé by uvítali více akcí pro všechny věkové skupiny.

Školství

Školství je hodnoceno dobře, objevují se však připomínky k bezpečnosti cest do školy a k doplňkovým aktivitám.

Hlavní problémy

Doprava, chybějící služby a omezené možnosti pro mládež.

Doprava

Nejčastější připomínky jsou k rychlé jízdě aut, stavu komunikací a chybějícím chodníkům.

Životní prostředí

Životní prostředí je hodnoceno velmi dobře. Obyvatelé oceňují čistotu, zeleň a příjemné okolí obce.

Sport a volný čas

Obyvatelé by uvítali více možností pro sport a modernizaci či doplnění sportovišť a hřišť.

Největší přednosti obce

Klidné prostředí, příroda a přátelská komunita.

VENKOVSKÉ KOMUNITNÍ TÁBORY 2025:

LÉTO PLNÉ ZÁŽITKŮ, DOBRODRUŽSTVÍ A SOUNÁLEŽITOSTI

V létě 2025 zněl po obcích MAS Rozkvět smích, hlahol her i praskání ohně. Komunitní venkovské tábory, už tradiční součást projektu OPZ+, opět potvrdily, že když se spojí lidé, nápady a nadšení, vznikají chvíle, na které se nezapomíná. Během července a srpna proběhlo 22 táborových turnusů ve 13 obcích, kterých se zúčastnilo 584 dětí. O ně se staralo 69 lektorů a desítky dobrovolníků z řad místních občanů, rodičů, spolků i podnikatelů – od hasičů a Českého červeného kříže, přes Armádu ČR, až po místní zemědělce, podniky a živnostníky, kteří pomohli materiálně, programově nebo prostě svým časem a srdcem.

A co děti zažily? Téměř všechno, po čem dětská fantazie touží. V Truskovicích se děti proměnily v týmy dobrodruhů, luštily šifry, učily se první pomoc a trénovaly orientaci v terénu. Vrcholem byla cesta do zážitkového parku Zeměráj, bosá stezka i závěrečný ohňový rituál s rodiči. V Sedleci se zase létalo „kolem světa“ – celotýdenní sportovní program doplnily výlety až do Německa, návštěva Zeměráje i výlet k vodě. Každý den patřil pohybu, tvoření i komunitním kruhům, kde se děti učily respektu, spolupráci a naslouchání druhým.

Ve Vihlavech se malí táborníci ocitli v indiánském kmeni. Zažili týden plný her, výprav a dobrodružství, přespávání v komunitním duchu, táborák i noční bojovku. Rodiče i organizátoři ocenili nejen radost, ale také to, jak přirozeně děti rostou díky týmové spolupráci.

V táboru „Hejbej se“ si děti zkusily kurz první pomoci s Českým červeným křížem, koupání, rafting po Vltavě díky podpoře Vodácké Vltavy, práci mladých hasičů a nakonec i setkání s parkourovým mistrem světa Jaroslavem Chumem. To vše s podporou dobrovolníků, místních podnikatelů a spolků, kteří přispěli vybavením, zázemím i programem.

V Lhenicích se sportovní příměstský tábor zaměřil na brannou výchovu, výpravy do přírody, poznávání místních památek a dokonce i úklid obce. Děti nabraly fyzickou, přátelství i pocit, že mají vliv na místo, kde žijí.

A kdo toužil po historii, ten se vydal na Letní výpravy po kraji – od hradu Dívčí kámen přes archeoskanzen v Trocnově až po naučnou stezku Olšina nebo tvrz v Drslavicích. Výpravy provázely legendy, rytířské zbroje, mlácení obilí, stezky mokřadem i zakládání ohně křesadlem.

A jedna perlička na závěr: v Lhenicích proběhla táborová „Reality Show“ inspirovaná televizními soutěžemi. Týmy získávaly klíče, indicie, vařily v soutěži MasterChef, putovaly krajinou i městy, plavily se na vorech v Českém Krumlově, navštívily ZOO a slavnostně ukončily tábor hledáním pokladu v kině. Třešničkou byla pěnová bitva.

Příklady uvedené výše jsou jen malým a náhodným výběrem. Tábory probíhaly i v dalších komunitách na území MAS Rozkvět a všude se podařilo připravit program plný her, poznávání, pohybu a společných zážitků. Popis všech disciplín, výletů, přespávacích, které děti zažily, by se do jednoho článku ani nevešel – ale společným jmenovatelem byly radost, bezpečí, soudržnost a opravdová venkovská komunita.

Každý ročník ukazuje, že komunitní tábory nejsou „jen hlídání dětí přes prázdniny“. Jsou to týdny plné přátelství, dobrodružství, nových dovedností a zdravé hrdosti na to, odkud pocházíme. Děti se učí spolupracovat, pomáhat, řešit problémy, poznávat historii kraje i jeho přírodu. A co je možná nejdůležitější – mají bezpečný prostor, kde se mohou smát, běhat, ptát se, poznávat svět a budovat vztahy, které je budou provázet dál.

Velkým přínosem jsou tábory také pro rodiče. Díky nim mohou v období letních prázdnin bez starostí chodit do práce, protože vědí, že o jejich děti je bezpečně, kvalitně a smysluplně postaráno. Místo složitého shánění hlídání tak mohou zůstat v klidu – a děti přitom zažívají to nejkrásnější léto po boku kamarádů, lektorů a celé komunity.

Děkujeme všem, kteří k nim přispěli: obcím, spolkovým organizacím, dobrovolníkům, partnerům, podnikatelům a rodičům. Díky vám všem se MAS Rozkvět stala místem, kde společné léto má skutečný smysl.

Už teď se těšíme na další ročník. Protože když se komunita spojí pro děti, dějí se velké věci.

PRAVIDELNÁ KOMUNITNÍ ČINNOST V PRŮBĚHU ROKU: SPOLEČNÁ PRÁCE, PODPORA A SOUDRŽNOST

V průběhu celého roku probíhala v komunitách MAS Rozkvět bohatá a pravidelná činnost, která podporovala zapojení místních obyvatel, posilovala vzájemné vztahy a vytvářela prostor pro společné setkávání. Komunitní centra a venkovské kluby se staly přirozeným zázemím nejen pro děti a mladé, ale také pro rodiny, dospělé a seniory. Jsou to místa, kde se lidé různých generací potkávají, sdílejí zkušenosti, hledají nové nápady a společně vytvářejí živé, otevřené prostředí.

Aktivity probíhaly v Chelčicích, Lhenicích, Loučovicích, Pištěně, Sedleci, Vyším Brodě, Truskovicích, Zlivi, Malovicích a také ve Zbudově. V těchto obcích se díky pravidelným setkáváním dařilo budovat silnější komunitní vazby a podporovat obyvatele v jejich každodenním životě. Celkem bylo v projektu **podpořeno a monitorováno přibližně 900 osob**, a to převážně seniorů a dospělých, ve velké míře zejména rodičů. Tito dospělí zároveň představují důležité klíčové osoby, které se aktivně podílejí na komunitním životě, tráví čas s ostatními a přispívají k dění v obcích. **K této skupině se navíc počítají i jejich děti**, které se účastní komunitních aktivit, těží z bezpečného prostředí a jsou přirozeně součástí místního komunitního dění.

Organizaci komunitní činnosti zajišťovalo 6 komunitních pracovníků, kteří se věnovali každodenní práci s lidmi, plánování, metodické podpoře i koordinaci provozu. Ve spolupráci s řadou pečujících osob, jež se zapojovaly do podpory dětí, rodin i seniorů, pomáhaly při organizaci programů a spoluutvářely prostředí založené na vzájemném respektu a pomoci.

Komunitní aktivity probíhaly ve více než třiceti komunitních klubech, a to v pravidelném režimu. Nabízely širokou škálu činností – od tvořivých dílen a volnočasových klubů pro děti přes rodičovská setkávání až po vzdělávací akce, sousedská posezení či společné oslavy. Zásadní roli sehrály především aktivity pro děti, které mají v menších obcích mimořádný význam. Mnoho z těchto komunit nemá vlastní školu, družinu ani jinou dětskou volnočasovou službu – děti dojíždějí do jiných míst a po návratu domů nemívají možnost strávit odpoledne v kolektivu kamarádů.

Komunitní centra tato omezení nahrazují. Dětem poskytují bezpečné prostředí, kde mohou trávit čas, rozvíjet dovednosti, navazovat vztahy a zažívat radost z nových zážitků. Rodiče zároveň vědí, že je o jejich děti dobře postaráno, mohou se věnovat práci či povinnostem a přitom mít jistotu, že jejich děti mají dostupné a kvalitní zázemí ve vlastní obci. Komunitní činnost tak plní významnou roli nejen v oblasti rozvoje dětí, ale i při podpoře rodin, sladování pracovního a rodinného života a předcházení sociální izolaci.

V průběhu projektu se ukázalo, že jednotlivé komunity jsou v různých fázích vývoje. Některé z nich už fungují plně samostatně – dokáží plánovat program, organizovat akce, vyřizovat agendu i řídit komunitní život bez externí podpory. Jiné naopak stále potřebují metodické vedení, pomoc s přípravou aktivit, s koordinací nebo s rozvojem dobrovolnictví. Tyto rozdíly jsou přirozené a ukazují, že komunitní práce je proces – někde již zakořenil a rozvíjí se vlastní silou, jinde je potřeba ještě péče, posilování kompetencí, hledání dobrovolníků nebo podpory ze strany obce.

Pravidelné aktivity mají dlouhodobý dopad. Pomáhají odstraňovat osamělost, posilovat komunitní vztahy, učí lidi spolupracovat, podporují pečující osoby, nabízejí bezpečné zázemí dětem a vytvářejí prostor pro sdílení, podporu i radost ze společných setkání. **Zvláštní pozornost si zaslouží také mezigenerační dialog**, který se v našich komunitách teprve postupně rodí. Přestože je zatím **v samotných začátcích**, je zřejmé, že má velký potenciál: dokáže propojovat děti, rodiče i seniory, bourat bariéry mezi generacemi a otevírat prostor pro sdílení zkušeností a životních perspektiv. Proto je cílem mezigenerační setkávání dále rozvíjet, systematicky posilovat a podporovat, aby se stala běžnou součástí komunitního života a měla šanci naplno rozkvést.

Za komunitní činnost patří poděkování všem, kteří v ní jakkoliv figurují – komunitním pracovníkům, pečujícím osobám, dobrovolníkům, zástupcům obcí i samotným účastníkům. Díky nim se daří vytvářet prostor, kde lidé žijí společně, navzájem se podporují a budují prostředí, které nabízí bezpečí, lidskost a možnost růstu pro všechny.

PODALI JSME ŽÁDOST O PODPORU NA POKRAČOVÁNÍ KOMUNITNÍHO ROZVOJE

MAS Rozkvět informuje, že jsme úspěšně podali žádost o podporu na projekt Rozvoj komunitního života na území MAS Rozkvět_2. Jedná se o přímé pokračování našeho stávajícího projektu zaměřeného na rozvoj komunitních služeb, podporu cílových skupin a posilování místního komunitního života.

Nový projekt navazuje na dosavadní aktivity komunitních center a venkovských klubů v zapojených obcích, na podporu komunitních pracovníků, zvyšování participace obyvatel i na rozvoj komunitních aktivit, které zlepšují životní úroveň a soudržnost místních obyvatel. Cílem je plynule navázat na výsledky a osvědčené postupy a zároveň dále rozvíjet to, co se ukázalo jako klíčové pro fungování komunitních center i samotných komunit.

Žádost o financování již byla ze strany poskytovatele podpory formálně schválena. V tuto chvíli čekáme na vydání právního aktu, který je posledním krokem k zahájení realizace projektu. Nový projekt bude realizován v obcích, kde komunitní činnost probíhá již nyní. Některé obce, které jsou již dostatečně stabilní, soběstačné a mají vybudovanou komunitní infrastrukturu, budeme podporovat spíše okrajově. Současně však plánujeme zapojit také další obce, kde je třeba komunitu posílit, aktivizovat nebo nastartovat její další rozvoj.

Naším cílem je nejen navázat na stávající projekt, ale také posílit jeho dopady, rozšířit nabídku činností a přinést další inovace v práci s komunitami. Věříme, že pokračování této spolupráce přispěje k dalšímu rozvoji komunitního života v našem regionu. O průběhu a dalším vývoji vás budeme průběžně informovat.

PROJEKT

Rozvoj komunitního života na území MAS Rozkvět

Číslo projektu: CZ.03.02.01/00/22_008/0000042

je spolufinancován **Evropskou unií**.

Cílem projektu je zaktivizovat členy v rámci komunity a zvýšit jejich míru zapojování se do života v obcích. Je potřeba vytvořit vhodné podmínky pro rozvoj přirozených komunitních vazeb a podpořit CS v rámci posilování vazeb rodinných a mezigeneračních.

Projekt je financován z Operačního programu Zaměstnanost plus.

Spolufinancováno
Evropskou unií

DVA ROKY PROJEKTU MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ – MAP PRO ORP ČESKOBUDĚJOVICKO

Projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP České Budějovice, zkráceně MAP IV ORP ČB, funguje na Českobudějovicku již 9 let, v prosinci 2025 končí 4. etapa. Jeho realizátorem je po celou tuto dobu MAS Rozkvět, z.s.

Od ledna 2026 budeme navazovat posledním projektem MAP V., který skončí v dubnu 2027. Co bude dál, jestli veškerá tato podpora mateřských a základních škol – aktivity pro ředitele a vedení škol, pedagogy, ale i pro děti a veřejnost, propojování se sociálním sektorem, aktivity na podporu wellbeingu a další, skončí, to se ukáže i na základě potřeb regionu, škol samotných a především zřizovatelů. Ti se už nyní podílejí na spolufinancování poslední etapy projektu a to ve výši 20 % rozpočtu projektu, který bude něco málo přes 7 mil. Kč.

Rozsahem aktivit a zájmu škol se ukazuje, že tato práce a podpora škol v regionu má stále větší smysl. Ke spolupráci na projektu MAP IV ORP ČB se „přihlásilo“ více než 140 mateřských a základních škol, ZUŠ a dalších školských zařízení.

Dvouletý projekt MAP IV ORP ČB intenzivně podporoval zapojené subjekty například v rozvoji demokratického myšlení žáků, participace, wellbeingu, mediální gramotnosti, environmentálních aktivit, učení venku či polytechnických dovedností. Do aktivit se zapojily téměř všechny mateřské a základní školy v regionu, stovky pedagogů a tisíce dětí a žáků.

Velmi oblíbenou a vyhledávanou aktivitou projektu byly otevřené znalostní platformy pro pedagogy, vedení mateřských a základních škol i jejich zřizovatele, síťování aktivních pedagogů, propojování. V těchto aktivitách bychom chtěli navázat i projektem MAP V.

Ředitele a jejich zástupce zveme například každý měsíc na neformální setkání, sdílení a diskuzi, vždy na jiné škole v regionu, kam přizýváme zajímavé hosty a je dán dostatek prostoru i na prohlídku dané školy a školky. V rámci aktivity Podpora škol v plánování docházeli kolegové přímo do vybraných škol, kde mapovali potřeby vedení školy, pedagogů, ale i rodičů a žáků. Následně pomáhali vedení školy při tvorbě školních plánů a strategickém řízení školy apod.

Důležitá je pro nás také spolupráce se zřizovateli škol. V 1. pololetí 2025 jsme pro ně zorganizovali sérii seminářů na témata hodnocení a odměňování ředitelů školy a konkurzů na ředitele školy, lektorem byl Miroslav Hřebecký, programovým ředitelem informačního centra pro vzdělávání EDUin, o.p.s.. Další podklady k tématům jsou k dispozici na našem webu, zřizovatelé se mohou o radu obrátit na naše experty.

ENVIRONMENTÁLNÍ PROJEKTY, UČENÍ VENKU A ŠKOLNÍ ZAHRADY

Jedním z hlavních témat projektu byla podpora škol v oblasti environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj (EVVO). Pro pedagogy a vedení škol jsme pořádali skupinové stáže doplněné tematickými workshopy, školní a komunitní akce, do regionu jsme zvali externí lektory a nadšené odborníky z praxe. Většinu akcí projekt MAP IV organizoval samostatně, u některých jsme spolupracovali s partnery v území i na celorepublikové úrovni (např. iniciativa Učíme se venku, lektori Eduzměny nebo Unie rodičů).

Postupně se tak vytvořilo metodické centrum „Učení venku a školní zahrady“. Metodické centrum funguje jako dlouhodobá podpůrná síť učitelů, která propojuje pedagogy z různých škol a umožňuje jim rozvíjet kompetence spojené s učením venku a péčí o školní zahrady.

Na podporu této vznikající sítě aktivních pedagogů jsme v rámci projektu MAP financovali vybraným mateřským a základním školám členství v Akademii Učíme se venku. Akademie je celoroční vzdělávací program, který školám poskytuje metodickou podporu a průvodce krok za krokem, přístup k více než stovce hotových lekcí do všech předmětů, desítky webinářů s odborníky (hodnocení venku, bezpečnost, badatelské metody, přírodní zahrady...), pravidelné výzvy a motivační programy a také inspirativní komunitu učitelů z celé ČR.

WELLBEING – ŠKOLY JAKO BEZPEČNÉ A PODPŮRNÉ PROSTŘEDÍ

Wellbeing se stal jedním z nejvýraznějších témat projektu. MAP IV realizoval rozsáhlou kampaň, jejímž výstupem je i E-book dobré praxe. Bude už odkaz, vložíme?

Na cestě českobudějovických škol směrem k wellbeingu bylo prvním větším odrazovým bodem zapojení do Týdne pro wellbeing ve škole ve spolupráci s Partnerstvím pro vzdělávání 2030+. Děti dostaly prostor říct dospělým, co potřebují, aby se ve škole cítily dobře. Do škol jsme přinášeli náměty, kdy, kde a jak se bavit s dětmi i mezi kolegy o duševním zdraví. Vznikaly projektové dny na téma wellbeingu. Jak školy postupně kráčely touto cestou, začaly se přirozeně formovat dva hlavní směry. Jeden mířil k pedagogům a školním týmům: k jejich vzdělávání, pocitu přijetí, budování spolupráce a důvěry. Druhý se zaměřoval na děti a jejich rodiče – na tvorbu prostředí, kde mohou sdílet své potřeby, rozvíjet se a zažívat úspěch. Brzy se připojily i další oblasti: sociální služby, odborníci, neziskové organizace a širší veřejnost.

Probíhalo síťování a setkávání školních psychologů, speciálních pedagogů nebo asistentů pedagogů, workshopy pro pedagogy čichung proti stresu, odborné besedy na téma dětské psychiatrie ve škole a plno dalších aktivit. K tomuto tématu více v samostatném článku Mgr. Michaely Mottlové.

DEMOKRATICKÉ MYŠLENÍ A PARTICIPACE – ŽÁCI JAKO AKTIVNÍ TVŮRCI ŽIVOTA ŠKOL

Jedním z dalších pilířů projektu MAP byla systematická podpora žákovských parlamentů a školních časopisů.

V rámci projektu se pravidelně scházeli pedagogové, kteří na školách vedou školní časopis nebo žákovský parlament. Domlouvali jsme s nimi v rámci tématu mediální gramotnosti exkurze pro žáky do místních redakcí novin, úzkou spolupráci máme např. s Českobudějovickým deníkem. V jejich novinové šabloně vznikl společný nadškolní časopis, kam přispěly redakce školních časopisů z šesti základních škol v regionu, přímo pro tento časopis poskytla žákům rozhovor paní primátorka. Časopis s názvem Školopis si přečtete na našich stránkách www.mapvzdelavani.cz.

V rámci síťování školních parlamentů jsme zase pořádali jednou ročně setkání žáků ze školních parlamentů na Českobudějovicku. První velké setkání se uskutečnilo v květnu 2024 na Magistrátu města České Budějovice a zúčastnili se ho žáci z devíti základních škol. Žáci diskutovali s primátkou, představili činnost svých parlamentů na školách a společně vybírali témata k dalšímu řešení. V pořadí druhé Setkání žákovských parlamentů proběhlo v květnu 2025 na ZŠ Máj II a zúčastnilo se jej 71 žáků z 11 škol. Žáci si navzájem představili činnost svých parlamentů, nové nápady i projekty, na kterých pracují. Součástí programu byla i týmová soutěž v plnění úkolů. Putovní pohár Setkání parlamentů si převzal školní parlament ze ZŠ a MŠ Dubné. Už teď se těšíme na další setkání na jaře 2026!

MIKROGRANTY

Jednou z aktivit pro děti a žáky bylo vyhlášení mikrograntů „Řešíme společnou výzvu“. Grantovou výzvu jsme ve školním roce 2024/2025 realizovali ve spolupráci s NF Eduzměna a rozdělili jsme téměř 150 000 Kč na projekty podporující participaci dětí a žáků na rozhodování ve třídě i ve škole. Téměř stejnou částku si školy vyžádaly i na podzim letošního roku, kdy jsme se rozhodli v úspěšných aktivitách pokračovat a financovat z rozpočtu projektu MAP.

Výše dotace činila 5 000 Kč na třídu, maximálně 10 000 Kč na celou školu. Klíčovou podmínkou bylo aktivní zapojení dětí do výběru tématu, plánování i samotné realizace projektu. Před podáním žádostí absolvovali pedagogové školení zaměřené na principy participace – jak správně zapojit děti do rozhodování, jak jim bezpečně předávat zodpovědnost a jaký pozitivní dopad má tento přístup na klima třídy i školy.

PŘÍKLAD PODPOŘENÉHO PROJEKTU: MŠ ČEJKOVICE

„Na podzim 2025 jsme začali plánovat projekt zaměřený na oživení opuštěných koutů na školní zahradě. Nejdříve jsme s dětmi sbírali inspirace z letáků i pomocí tabletů a společně jsme vytypovali místa, která by chtěly předělat nebo „zabydlet“. Zároveň u nás probíhala obnova oplocení zahrady, což přineslo další příležitosti k úpravám. V této fázi jsme oslovili rodiče – žádali jsme je o nápady k využití zahrady, rady ohledně výsadby jedlých rostlin i případné darování sazenic, odkopků či cibulek. Reakce rodičů byla skvělá: nosili rostliny, nabízeli kontakty a někteří tatínkové pomohli s dlážděním či výrobou vyvýšených záhonů. Děti spolu s námi určovaly, co kde vznikne a jak která část zahrady bude vypadat. Zapojil se i zřizovatel, byť spíše neformálně. Projekt stále pokračuje – zahradu postupně budujeme a zvelebujeme.“

To jsou jen některé z mnoha aktivit, které jsme v rámci projektu zorganizovali. Opakujícím se tématem napříč celým projektem je propojování škol, pedagogů i žáků. Setkání parlamentů, výměnné projekty, společné workshopy i konference dokazují, že sdílení zkušeností přináší konkrétní výsledky. Síťování prospívá nejen zúčastněným aktérům, ale i školám a celému území.

Dobrou inspirací pro MAP Českobudějovicko je sdílení dobré praxe s dalšími členy Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM). Aktivity na podporu participace dětí a žáků se dokonce dostaly mezi 20 příkladů dobré praxe z celé ČR v rámci soutěže NSZM NEJpraxe 2025. V době uzávěrky zpravodaje ještě nebyly známy výsledky, ale i tak jsme pyšní! Držte nám palce!

Zájemci o účast na aktivitách projektu MAP ORP ČB mohou kontaktovat Ing. Janáčovou (janacova@masrozkvet.cz); kontakty na všechny další koordinátory najdete na webových stránkách projektu www.mapvzdelavani.cz. Zajímavé tipy, pravidelné informace o našich aktivitách, kampaních i registrace na semináře a další akce najdete především na facebookovém profilu @MAPceskobudejovicko.

Další strana vložit článek z webu NSZM <https://dobrapraxe.cz/cz/priklady-dobre-praxe/mas-rozkvet-participace-deti-a-zaku-na-ceskobudejovickych-skolach>
Posílám samostatný text jako další článek...

Projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP České Budějovice IV (MAP IV ORP ČB), reg. č.: CZ.02.02.02/00/23_017/0008250 je spolufinancován z Evropských fondů z Operačního programu Jan Amos Komenský.

MAS ROZKVĚT: NASLOUCHÁME MLADÝM

Participace žáků na českobudějovických a okolních školách v regionu ORP České Budějovice ukazuje, že i ti nejmladší mají co říct k dění kolem sebe. Díky školním parlamentům, mikrograntům a společným akcím se děti učí, že jejich názor má váhu. Projekt MAP IV ORP ČB podporuje spolupráci mezi školami, pedagogy a komunitou – a přináší konkrétní změny, které mají smysl. Inspirace pro každého, kdo věří, že aktivní občanství začíná už ve školní lavici.

CO BYLO CÍLEM? CO BYLY HLAVNÍ VÝSTUPY? JAKÝ BYL PRŮBĚH / KROKY REALIZACE?

Aktivní práce s nastupující generací je v rámci MAS Rozkvět vnímána jako významná priorita. Snažíme se nabídnout co nejširší paletu činností a projektů, ve kterých mohou děti a mládež diskutovat a prezentovat svoje nápady týkající se zejména školy, ale i komunity či města.

Jednou z úspěšných aktivit pro podporu mladých byl mikrogrant „Řešíme společnou výzvu“ (realizováno 2024), ve kterém mohli proškolení pedagogové spolu se svými žáky a dětmi získat až 5.000 Kč (grant na projekt pro 1 třídu) nebo 10.000 Kč (grant pro projekty spolupráce více škol). Celkem jsme podpořili 27 projektů za téměř 150 000 Kč. Koncem školního roku se konalo společné setkání všech zúčastněných tříd a závěrečné prezentace projektů. Sešlo se zde velké množství témat od podpory útulku, vaření jídla pro celou školu, obnovu školní zahrady atd. I tento v následujícím školním roce plánujeme v těchto aktivitách pokračovat.

Pravidelně také pořádáme setkávání učitelů, kteří na školách vedou žákovské redakce školního časopisu a nebo školní parlament, kde sdílí svou činnost na školách, vzájemně se inspirují a motivují ke své práci.

Jednou ročně pořádá MAS setkání zástupců školních parlamentů. Letos se konalo v květnu 2025 na ZŠ Máj II v Českých Budějovicích a sešlo se zde téměř 60 žáků z 11-ti škol. Žáci prezentovali činnost školních parlamentů, ale měli zde také možnost se blíže poznat v rámci připravených soutěžních aktivit.

Podpořili jsme vznik společného časopisu šesti redakcí, který byl hlasováním žáků nazván Školopis. Cílem bylo zviditelnit skvělou práci školních redakcí a vydat časopis v tištěné verzi ve spolupráci s Deníkem. V řádech stovek kusů byly červnu 2025 časopisy distribuovány do škol. V časopisu měla každá škola prostor představit svou školu i redakci a v článcích, reportážích, rozhovorech i komiksech přiblížit čtenářům aktivity a zajímavosti ze života školy. Samotnému vydání časopisu předcházely společné schůzky, na kterých se domlouvaly podrobnosti, technické náležitosti a termíny. Pro žáky byl v květnu 2025 připraven program v Divadle SUD v Českých Budějovicích, kde je čekala beseda s redaktorem Deníku a také divadelní workshop. I v průběhu roku jsme žákům školních redakcí zprostředkovali exkurze do redakcí místních médií nebo třeba ke kronikářovi města ČB.

NAVAZUJE VAŠE AKTIVITA/PROJEKT NA NĚJAKÝ POLITICKO-STRATEGICKÝ DOKUMENT?

Navazujeme na projekt MAP IV ORP ČB:

- v rámci tématu „Demokratické myšlení, sociální a občanské kompetence“ . Mezi tyto aktivity patří například pravidelná setkávání koordinátorů školních parlamentů škol na Českobudějovicku.
- v rámci tématu „Mediální gramotnost“ se zase konají besedy a workshopy v redakcích místních médií pro žáky, besedy s kronikáři a také již zmíněná pravidelná setkávání koordinátorů školních časopisů škol na Českobudějovicku.
- v rámci projektu MAP vzniká také strategický dokument Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro ORP České Budějovice.

VZNIKLY KONKRÉTNÍ DOKUMENTY (PUBLIKACE, VIDEOZÁZNAMY, METODIKY..)?

Videozáznam vznikl ze setkání školních parlamentů 29.5.25. na ZŠ Máj II [Reportáž ze Setkání žákovských parlamentů](#)

A také ze závěrečných prezentací žákovských projektů v rámci setkání „Řešíme společnou výzvu“ v kině Kotva 24.6.25. [Reportáž prezentace žáků kino Kotva](#)

Byla vydána publikace - společný časopis - „Školopis“. časopis Školopis

Ze setkání školních redakcí v divadle Sud natočil žák ZŠ Pohůrecká reportáž, kterou vysílala ČT Děčko v pořadu Zprávičky. [Reportáž ČT Děčko](#)

Celý článek včetně doporučení a inspirace, silných a slabých stránek realizace aktivit, rozpočtu a dalších podrobností se dočtete na stránkách NSZM <https://dobrapraxe.cz/cz/priklady-dobre-praxe/mas-rozkvet-participace-deti-a-zaku-na-ceskobudejovickych-skolach>

MAP IV. – POSLEDNÍ MONITOROVAČKA

Dvouroční realizace projektu MAP IV ORP ČB zaměřeného mimo jiné na wellbeing a psychohygienu ve školním prostředí byla cestou postupného zrání. Nesnažil se přinášet hotová řešení, ale vycházel z mapování reálných potřeb škol, pedagogů, dětí i rodičů. Postupně se z mapování stala realizace, z jednotlivých aktivit systém a z dílčích kroků smysluplný celek. Dvouletá cesta projektu ukázala, že wellbeing není jednorázová intervence, ale proces, který potřebuje čas, opakování a bezpečný prostor.

Projekt ve své realizaci nevznikal od stolu, ale vycházel právě z mapování reálných potřeb škol, pedagogů i dětí. První fáze byla věnována naslouchání, pozorování a odborným konzultacím, které postupně přerostly v konkrétní realizace přímo ve školách. Projektové dny, mikrokempy, pohybové a tvořivé programy, výtvarné soutěže i osvětové akce se staly přirozenou odpovědí na to, co školy skutečně potřebovaly.

Projekt MAP se v průběhu své realizace wellbeingových aktivit dotýkal mnoha úrovní školního života – od práce s dětmi přes podporu pedagogických týmů až po spolupráci s rodiči a návaznými službami. V posledním, čtvrtém monitorovacím období se však tato cesta jasně zkoncentrovala. Právě zde se ukázalo, čím je projekt specifický, kde má největší dopad a jaké nástroje se osvědčily jako skutečně funkční.

ČTVRTÉ MONITOROVACÍ OBDOBÍ JAKO VYÚSTĚNÍ CELÉHO PROJEKTU

Závěrečné monitorovací období bylo charakteristické zvýšenou mírou nejistoty, se kterou se školy potýkaly. Do popředí se dostávaly probíhající systémové změny v oblasti školního poradenství, personální neukotvenost školních poradenských pracovišť, změny týkající se odkladů školní docházky a zápisů, ale také změny v systému sociální podpory rodin. Tyto faktory se výrazně promítají do každodenního fungování škol a ovlivňují duševní pohodu dětí, rodičů i pedagogů.

V reakci na tyto potřeby jsme se v tomto období zaměřili na posilování propojení školy, rodiny a odborných služeb. Dne 22. 10. 2025 jsme ve spolupráci s terénní sociální službou SASANKA uspořádali webinář pro rodiče a veřejnost na téma změn souvisejících s tzv. Superdávku. Ukázalo se, že orientace v sociálním systému má přímý dopad na fungování rodin a tím i na klima ve škole. Webináře se zúčastnilo 25 osob a potvrdil, že i tato témata mají své pevné místo v oblasti podpory wellbeingu.

Na tuto linku navázala série tematických webinářů pro rodiče, připravená ve spolupráci s krizovým centrem THEiA. Webináře reagovaly na témata, která se ve školní praxi objevují stále častěji – sebepoškozování, rizika virtuálního světa, finanční gramotnost či náročná komunikace v rodině. Celkem proběhlo sedm online setkání s účastí 285 osob. Zájem rodičů jasně ukázal, že otevřená osvěta v oblasti duševního zdraví a prevence má smysl a přináší konkrétní užitek.

SUPERVIZE JAKO KLÍČOVÝ PILÍŘ PODPORY ŠKOL

Velmi výraznou a nosnou součástí čtvrtého monitorovacího období byla odborná supervizní podpora. V reakci na opakované „volání“ ze strany škol jsme pilotně realizovali případová supervizní setkání pro asistenty pedagoga, metodiky prevence, výchovné poradce, školní psychology a speciální pedagogy v rámci ORP České Budějovice. Supervize se ukázala jako zásadní podpůrný nástroj, který ve školství dlouhodobě chybí, přestože potřeba reflexe a

odborného sdílení neustále roste.

Během supervizních setkání se otevírala témata spojená s postavením školních psychologů a speciálních pedagogů ve škole, spoluprací a rozdělením kompetencí v rámci školního poradenského pracoviště, ochranou důvěrnosti sdělení, etickými otázkami školního poradenství i hranicemi jednotlivých rolí. Výrazná pozornost byla věnována také zlepšování duševní pohody, motivace a možnostem systematické podpory wellbeingu přímo ve školním prostředí.

U asistentů pedagoga se opakovaně objevovala témata nejasného vymezení role, spolupráce s třídním učitelem, práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami či zvládnutí emočně náročných situací. Metodici prevence a výchovní poradci řešili etická dilemata, krizové intervence, složitou komunikaci s rodiči i dalšími institucemi a vysokou míru emoční zátěže spojené s jejich prací.

„Supervize mi dala možnost se zastavit a bezpečně mluvit o věcech, které jinak v každodenním provozu školy zůstávají nevyřešené.“

V rámci čtvrtého monitorovacího období proběhla supervizní setkání již zavedených skupin asistentů pedagoga, metodiků prevence a výchovných poradců, stejně jako samostatné supervizní skupiny školních psychologů a speciálních pedagogů. Celkově jsme v projektu MAP IV ORP ČB realizovali 21 případových supervizních setkání v rozsahu téměř 140 hodin odborné skupinové práce a zapojili přibližně 100 účastníků.

Zkušenosti z praxe jednoznačně potvrzují, že pravidelná případová supervize významně přispívá ke zdravému pracovnímu klimatu ve školách, prevenci vyhoření a udržitelnosti náročných pedagogických i podpůrných rolí. Supervize nabízí prostor pro zpomalení, reflexi a hlubší porozumění vlastní profesní praxi a podporuje vznik profesních kultur, ve kterých je možné otevřeně mluvit o nejistotách, chybách i náročných situacích.

KARTA KID PRO ŠKOLY V ORP ČB JAKO KONKRÉTNÍ A FUNKČNÍ NÁSTROJ WELLBEINGU

JAKO PRAKTICKÝ VÝSTUP PROJEKTU

V uplynulých dvou letech se v území ORP České Budějovice podařilo výrazně posunout praktickou podporu wellbeingu ve školách. Místo obecných deklarací nebo pouze teoretických cílů vznikly konkrétní nástroje, nové spolupráce a funkční propojení mezi školami a odborníky z terénu. Díky tomu se školy mohou postupně více nadechnout a věnovat se svému hlavnímu poslání – vzdělávání dětí – a méně přebírat roli krizových řešitelů systému, který je často v začarovaném kruhu. Přístup zaměřený na wellbeing se ukázal jako klíčový nejen pro školní klima, ale také pro dlouhodobou kvalitu vzdělávání a profesní i osobní spokojenost těch, kteří ve školách denně pracují.

„Těší mě, že jsem mohla ORP něco praktického přinést. Karta KID není jen papír, ale nástroj, který školám opravdu pomáhá v každodenní praxi“ říká Mgr. Michaela Mottlová – odborná koordinátorka aktivit wellbeingu projektu MAP.

V rámci aktivity zaměřené na wellbeing škol bylo cílem projektu MAP nabídnout školám něco praktického, snadno uchopitelného a okamžitě využitelného – bez nutnosti čekat na rozsáhlejší systémové změny. Z praxe vyplynulo, že školy se často ocitaly v limitech svých možností. Mnohdy musely zastupovat nebo doplňovat funkce sociálních či podpůrných služeb a potřebovaly jasnou a rychlou oporu v tom, jak správně postupovat.

Z mapování potřeb i z činnosti pracovní skupiny na podporu rovných příležitostí ve vzdělávání vyšlo najevo, že jedním z nejpálčivějších problémů byla roztržitost informací. Pedagogové často neměli k dispozici přehledné kontakty, chyběly jim praktické postupy nebo srozumitelný

legislativní rámec. Školy tak často nevěděly, jak rychle a správně reagovat, na koho se obrátit nebo jaké služby jsou v regionu aktuálně dostupné.

Cílem bylo sjednotit roztržité informace a vytvořit oporu nejen pro učitele, ale také pro školní psychology, metodiky prevence, výchovné poradce i vedení škol. Zvláštní důraz byl kladen na průběžnou aktualizaci údajů, protože systém podpory dětí i rodin se rychle vyvíjí a školy potřebují pracovat s aktuálními informacemi.

Na tento stav aktivit wellbeingu MAP reagoval vytvořením regionální verze nástroje Karty KID (Kooperace – Identifikace – Důvěra). Nově vytvořená regionální Karta KID nabízí školám:

- srozumitelný a okamžitý návod „Co udělám, když...“
- kontakty na odborníky a služby v ORP České Budějovice (OSPOD, policie, krizová centra, zdravotnictví, školní poradenská pracoviště, neziskové organizace aj.)
- stručný legislativní rámec založený na nejlepším zájmu dítěte
- znaky rozpoznání ohroženého dítěte a další využitelné techniky pro zacházení s krizí

Karta KID vznikala multidisciplinárně – propojuje školství, sociální oblast, zdravotnictví, policii, samosprávu i další aktéry systému péče o dítě. Společná práce odborníků potvrdila, že péče o wellbeing ve školách nemůže fungovat izolovaně, ale musí být pevnou součástí provázaného systému podpory.

Díky regionální kartě KID už školy nemusí být na řešení krizových situací samy. Poskytuje jistotu tam, kde často panovala nejistota, přináší konkrétní podporu v situacích, které byly pro pedagogy dříve velmi náročné, a umožňuje školám vrátit se k tomu, co je jejich hlavním posláním – doprovázet děti při učení i v jejich osobním růstu.

Karta KID pro školy se tak stala konkrétním mostem mezi konceptem wellbeingu a realitou školního dne. Nepřináší univerzální návody ani rychlá řešení, ale klade otázky, které podporují profesní růst, vědomou práci a dlouhodobou udržitelnost role ve školním prostředí. Právě v této jednoduchosti a praktičnosti se ukázala její největší síla.

ODKAZ: [KARTA KID PRO ŠKOLY ČESKÉ BUDĚJOVICE](#)

CISTERSCAPES

Jak víte již z předchozích vydání našeho newsletteru, MAS Rozkvět, z.s. zastupuje náš region, resp. cisterciáckou klášterní krajinu Vyšší Brod v evropské síti CISTERSCAPES.

Vývoj evropské sítě CISTERSCAPES – Cistercian landscapes connecting Europe je od roku 2018, kdy jsme poprvé začali jednat o možnostech vytvoření mezinárodní kooperace, skutečně dynamický.

Bez reálné spolupráce napříč 17 regiony cisterciáckých krajin v Německu, České republice, Rakousku, Slovinsku a Polsku bychom ale nedosáhli v roce 2024 získání označení Evropské dědictví - European Heritage Label, či ocenění Evropskou medailí frakce EVP Evropského parlamentu, které jsme převzali v červenci 2025 v Bruselu. „CISTERSCAPES ukazuje, co tvoří jádro Evropy: společné hodnoty, kulturní hloubku a přeshraniční soudržnost,“ uvedla při této příležitosti europoslankyně Monika Hohlmeier. Převzetí ocenění v Bruselu se zúčastnili také ing. Petr Leber, předseda MAS Rozkvět, z.s. a Bc. Milada Troblová, manažerka MAS a koordinátorka MA21.

CISTERSCAPES je více než jen kulturní projekt – je to evropský model úspěchu. Evropská síť CISTERSCAPES je dnes symbolem živé evropské spolupráce. Společně zapojení partneři navazují na ducha cisterciáckého řádu, který již ve středověku šířil znalosti, řemesla a kulturu přes hranice. Tato síť se zaměřuje na vzdělávání, regionální rozvoj, udržitelný cestovní ruch a kulturní vyprávění, které umožňuje prožít Evropu jako živý prostor. Zároveň je praktickým příkladem toho, jak se evropské priority, jako je udržitelnost a přeshraniční spolupráce, přímo promítají do místních projektů a stávají se hmatatelnými.

Vzájemné kontakty nám přináší nejen inspiraci, ale i možnosti sdílení dobré praxe v řadě oblastí a postupné dosahování jak společných cílů, tak realizace dílčích záměrů.

Takovým dílčím záměrem byl na počátku i projekt „Kulinářské dědictví cisterciáků ve střední Evropě“, který jsme realizovali od března 2023 do října 2025. Viz samostatný článek v tomto newsletteru.

Motto vystihující charakteristiku působení cisterciáků „jednota v rozmanitosti – rozmanitost v jednotě“ se propsalo do projektu „CISTERCIÁCKÉ KRAJINY: Vyšší Brod - Zwettl - Žďár nad Sázavou“, který byl podpořen dotací z programu Interreg Rakousko- Česko 2021-2027 a který pro žadatele a partnery zpracoval tým MAS Rozkvět, z.s.. Nikoliv náhodou se tak realizátory projektu stali dva doposud funkční kláštery - Cisterciácké opatství Vyšší Brod a Zisterzienserstift Zwettl, a dále dvě města - Žďár nad Sázavou a Zwettl. Současně je do spolupráce zapojena řada strategických partnerů z oblasti turismu a navazujeme na další -synergické - projekty.

Klíčovým přínosem projektu pro česko-rakouskou spolupráci v turismu bude vytvoření návštěvnický atraktivní prezentace historie působení cisterciáckého řádu na regiony Jižní Čechy, Waldviertel a kraje Vysočina. Cílem projektu je zásadním způsobem zviditelnit toto přeshraniční kulturní a přírodní dědictví, přitáhnout ve větším počtu návštěvníky do těchto regionů a zajistit jim kvalitní návštěvnický zážitek.

Společnou ambicí je vytvoření sdílené přeshraniční destinace založené na principech doplňkovosti nabídky těchto třech regionů, unikátního zážitku i nového poznání.

Trojúhelník Vyšší Brod-Zwettl-Žďár nad Sázavou má významný potenciál nejen vzájemné spolupráce, ale současně vnitřního regionálního přesahu např. ve vazbě na památky světového kulturního dědictví UNESCO v regionu, výstupy zemských výstav realizovaných v minulém desetiletí i vyšší úrovni využití řady výsledků doposud zrealizovaných projektů v širším programovém území, především v oblasti cykloturistiky a kulturního turismu.

Významné pro všechny 3 cisterciácké klášterní krajiny je napojení na 2 hlavní linie dálkové evropské trasy pro pěší turisty a poutníky „Zisterzienserweg“ (Cesta cisterciáků), které budou v rámci projektu přeshraničně virtuálně propojeny sítí doporučených tras. Vzniknou tak tematické přeshraniční produkty udržitelného cestovního ruchu; návštěvníci budou směřováni ke kulturním i přírodním cílům v okruhu do 30-50 kilometrů v „hranicích“ jednotlivých cisterciáckých klášterních krajin a komplexně v přeshraničním regionu spolupráce.

Klíčové pro poznání historie působení cisterciáckého řádu na krajinu prostřednictvím hospodářských aktivit je vznik návštěvnických center, která budou prezentovat nejen společné rysy cisterciáckých klášterních krajin, ale i jejich mimořádná regionální specifika – rybníkářství a chov kaprů, sklářství, hutnictví, nebo zemědělskou výrobu včetně pivovarnictví nebo chovu včel... to vše v duchu řádové charty „Ora et labora“ i motta „Jednota v rozmanitosti – rozmanitost v jednotě“.

Návštěvník se následně může tematicky vydat přímo do nově poznávané krajiny česko-rakouského příhraničí – v jednotlivých lokalitách vzniknou nové naučné stezky, tematické trasy nebo nabídka vycházek s průvodcem cisterciáckou klášterní krajinou a edukačních programů.

Součástí cílů projektu je také nastavení spolupráce regionů jako udržitelné turistické destinace přeshraničně v rámci Jižních Čech, Dolního Rakouska a Vysočiny a vytvoření sdílených produktů. To by měla být hlavně příležitost pro místní poskytovatele služeb cestovního ruchu – ubytovatele, gastronomické provozy, průvodce, provozovatele pamětihodností i tematických expozic a nově vznikající návštěvnická centra. Připravovaný „akční plán“ musí mít reálný základ v místní nabídce pro návštěvníky – jak té připravované v rámci projektu CISTERSCAPES: VB-Zw-ZnS (nová návštěvnická centra, turistické stezky, edukační programy atd.), tak té stávající, kterou je potřeba dále rozvinout, propojit a zpropagovat. Pokud tedy podnikáte v turismu nebo souvisejících oborech a máte zájem zapojit se do této otevřené spolupráce, jste vítáni – cestu k projektu si snadno najdete přes partnery projektu nebo destinační společnosti. Vypracování společného akčního plánu je plánováno na rok 2026, jádro se ale tvoří nyní!

Návštěvnické centrum Vyšší Brod je v současnosti ve vysokém stádiu dokončení stavebních prací tak, aby bylo připraveno na hlavní turistickou sezónu.

Rok 2026 slibuje být pro celou síť CISTERSCAPES dalším vzrušujícím rokem. Jedním z vrcholů bude určitě setkání zástupců cisterciáckých klášterních krajin v polovině dubna na jednání Řídícího výboru CISTERSCAPES ve Vyšším Brodě a otevření poutní stezky ve Wilheringu (viz samostatný článek o projektu v tomto newsletteru) a zářijové Dny evropského dědictví.

KULINÁŘSKÉ DĚDICTVÍ CISTERCIÁKŮ VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Číslo projektu: 101099194

Akronym projektu: CulHerCis22

Název projektu: Kulinářské dědictví cisterciáků ve střední Evropě

Cíl projektu: zvýšit přístup veřejnosti k evropskému kulturnímu dědictví - kulinářské kultuře rozvíjené v cisterciáckých kláštřech a krajině a aktivní účast na jejím tvůrčím využití.

Výzva: CREA-CULT-2022-COOP

V říjnu 2025 jsme dokončili projekt spolupráce „Kulinářské dědictví cisterciáků ve střední Evropě“, který jsme realizovali od března 2023 s finanční podporou programu Kreativní Evropa a Ministerstva kultury ČR.

Kromě MAS Rozkvět, z.s., která v rámci projektu byla lead-partnerem, byla do projektu zapojena síť CISTERSCAPES prostřednictvím Landkreis Bamberg, odborným partnerem pak byla katedra Gastrosophie z Paris Lodron Universität Salzburg (P.L.U.S.). Tato kooperace a zapojení více než desítky přidružených partnerů z řad pamětových institucí umožnila získání základní databáze historických receptur, která aktuálně čítá více než 750 receptur. Ty jsou dnes dostupné online široké veřejnosti formou databáze, která obsahuje jak přepis původních informací, tak základní reinterpetaci.

Zpracování do formy moderních receptur jsme využili při přípravě kuchařské knihy, která je dostupná online a v omezeném nákladu tiskem třeba v místních knihovnách v cisterciáckých krajinách nebo k nahlédnutí ve vybraných gastroprovozech v Čechách, Rakousku i Bavorsku. Široké veřejnosti je kuchařská kniha dostupná online v angličtině, němčině a češtině. Nejsou v ní „jen“ recepty, ale množství materiálu o cisterciácké kultuře, principech hospodářství i unikátních provozech, které lze navštívit i dnes.

Cílem projektu bylo zvýšit přístup veřejnosti k evropskému kulturnímu dědictví - kulinářské kultuře rozvíjené v cisterciáckých kláštřech a klášterní krajině - a dlouhodobá aktivní účast veřejnosti na tvůrčím využívání tohoto kulturního dědictví.

Zájem veřejnosti o toto téma určitě povzbudila v průběhu 2,5 roku realizace projektu také série eventů, kde měli účastníci možnost ochutnat receptury s využitím místních a sezónních produktů, nebo si vyzkoušet jejich přípravu. Právě aspekt dlouhodobé udržitelnosti s ohledem na místní zdroje – dnes tak moderní téma – je historicky pro cisterciáky typické.

Projekt tak potvrdil skutečnost, že evropský dosah sítě CISTERSCAPES je současně silným signálem pro kulturní práci ve venkovských oblastech.

Jednoznačně pozitivní přijetí projektu v řadě regionů, byť nebyly přímo partnery projektu, dokládá také zájem o téma. A věříme, že se jedná o zájem trvalý. Také díky inspiraci naším kulinářským projektem třeba v regionech Zwettl (Dolní Rakousko) a Žďár nad Sázavou došlo k významnému zviditelnění souvislostí mezi místní rybníkářskou tradicí s historickým působením cisterciáků na místní krajinu – tvorbu rybníčních soustav a specifickým chovem kaprů. Rybníční soustava kláštera Zwettl je součástí dědictví regionu Waldviertel - chov kaprů v rybníční soustavě Waldviertelu je součástí projektu, který letos úspěšně získal zápis na seznam Globálně významných systémů zemědělského dědictví (GIAHS) Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO). Tato praxe je uznávána pro svou 900letou historii, udržitelnost a přínos pro biodiverzitu a kulturní dědictví. Rybníkářství je typické také pro cisterciáckou klášterní krajinu Žďár nad Sázavou – a Žďárský kapr získal národní ochrannou známku, která je registrována ve spoluvlastnictví klíčových subjektů, které se na chovu podílejí, zejména Město Žďár nad Sázavou, KINSKÝ Žďár, a.s. a další regionální rybářské organizace. Žďárský kapr je chován

ve vlastních plemenných liniích, např. Žďárský šupinatý kapr a Žďárský lysý kapr, a je obvykle odchováno až 4 roky v chladnější a čistší vodě, což má zajišťovat jeho lepší kvalitu a chuť. I toto jsou příběhy, které mapuje naše kuchařská kniha...a příběh cisterciáků, který spoluvytvářel obraz současné Evropy. Ne nadarmo je mottem označení Evropské dědictví – European Heritage Label - slogan „Europe starts here!“. Skutečně, Evropa začíná zde.

Ještě k jednomu momentu našeho projektu je dobré se vrátit – a to je zapojení mladé generace a také využití moderních technologií. Naš edukační tým otestoval ve spolupráci s více než desítkou škol několik dílčích edukačně - osvětových programů, které přiblížily kulturu cisterciáků a jejich kulinářské dědictví širšímu spektru věkových skupin. Také tyto edukační materiály jsou dnes volně šiřitelné a dostupné na našich webových stránkách MAS Rozkvět, z.s. a také webových stránkách sítě CISTERSCAPES v angličtině, češtině a němčině.

Současně byla vyvinuta 3D vizualizace na téma kulinářského zázemí cisterciáků. Formou hry v prostředí virtuální reality (VR) si hráč může vybrat ze dvou scén ve dvou obdobích – kuchyni nebo refektář, a to v gotice nebo středověku. V kuchyni je úkolem hráče zatopit pod kotlem a uvařit jeden z nabízených dobových pokrmů. K tomu je potřeba vzít do obou rukou sekyru a naštipat s ní dříví, které se následně hodí na oheň, poté hra dovolí hráčovi do kotle vhadzovat různé ingredience, ze kterých se následně stane hotový pokrm.

V refektáři má hráč za úkol podle tehdejších zvyklostí večeřet. Během hry hráč musí využívat ovladačů v rukou, aby manipuloval s objekty ve virtuální realitě a pokračoval v ději, který určují létající pergameny, např. musí donést jídlo na stůl, vyslovit modlitbu v latině a poté jídlo konzumovat.

V případě cisterciáků, kteří se dorozumívali znakováním, se hráči zobrazí sada značek, které si musí zapamatovat, jako třeba “přines vodu”, nebo “přines jídlo”. Po chvíli zmizí ze značek nápověda a hráč musí vykonat určitý počet úkolů, aby hru ukončil.

Tento formát zaujal nejen mládež, ale i řadu dospělých, kteří si vyzkoušeli práci s 3D brýlemi na některém z našich eventů. Také tento edukační materiál je volně šiřitelný a dostupný v angličtině, češtině a němčině.

Projekt „Kulinářské dědictví cisterciáků ve střední Evropě“ – dohledatelný také pod oficiální zkratkou „CulHerCis22“ nebo familiárním pracovním názvem „Kulinarik“ – sice realizovali pouze 3 partneři v intencích malého projektu spolupráce podpořeného z Programu Kreativní Evropa, ale jeho dosah je mnohem širší.

Jak potvrdila interní evaluace, bylo dosaženo plánovaných krátkodobých výsledků - dosažení zvýšení povědomí o cisterciácké gastronomii založené na lokální produkci a sdílených znalostech, participace odborníků a veřejnosti na jednotlivých aktivitách a výstupech projektu, validace a reinterpretace historických receptur. Současně byly založeny základy pro dlouhodobý dopad projektu - byla zajištěna dostupnost informací o kulinářské kultuře rozvíjené v cisterciáckých kláštřích a klášterní krajině pro aktivní udržitelné využívání formou databází a interaktivní 3D vizualizace, došlo ke zvýšení návštěvnosti subjektů podporujících rozvoj kulinářské kultury i rozšíření participativního modelu spolupráce do dalších regionů. Předpokládáme, že budeme pokračovat v propojení digitálních nástrojů s participativními aktivitami i po ukončení realizace projektu resp. grantu. Bude zachován a rozvíjen interdisciplinární přístup, cíleně pokračovat v zapojení přidružených partnerů, rozšířit výstupy projektu do dalších regionů evropské sítě CISTERSCAPES i dalších cisterciáckých klášterů mimo tuto síť, především ty působící v Rakousku a Bavorsku – také proto, že byly důležitými informačními zdroji při realizaci projektu. Jako příležitosti se samozřejmě nabízí možnost využít online platformy evropské sítě CISTERSCAPES a odborných kontaktů P.L.U.S. pro sdílení zkušeností a další šíření, a také potenciál další interakce prostřednictvím sociálních sítí například prostřednictvím kreativní interpretace historických receptur, soutěží, online kurzů a podobně. Projekt CulHerCis22 naplnil cíle výzvy CREA-CULT-2022-COOP-1, přinesl přidanou hodnotu prostřednictvím prohloubení evropské kulturní spolupráce a participace, přispěl k digitalizaci a reinterpretaci dědictví a zapojil širokou veřejnost do poznávání kulturních tradic.... a také všechny zapojené zajímal, bavil a měl smysl.

Výhodou pro realizaci projektu byly jistě pravidelné osobní kontakty mezi projektovými týmy všech zapojených partnerů a provázanost činností v jednotlivých aktivitách – bez komplexní spolupráce a současně dílčí specializace by výsledky projektu nevznikly. Práce na projektu byly rozděleny rovnoměrně, stejně jako rozpočet projektu. Důležité je také vyzdvihnout spolehlivost a profesionalitu zapojených partnerů. Tomu odpovídala i vysoká míra interakce účastníků závěrečné konference v Salzburgu i vážnost, jakou jí projeví politické špičky univerzity, města Salzburg, spolkové země Salzburgsko, zemského úřadu Bamberg a online zdravotní i vedoucí oddělení služeb pro občany EU, Europe Direct.

I když projekt již technicky vzato skončil v říjnu 2025, spolupráce trvá. Nejen proto, že nás zavazuje udržitelnost výstupů projektu. Spíše nás k další spolupráci a kontaktům motivuje celkový smysl tématu a jeho využití v reálném životě, které dávno překonalo zdi cisterciáckých klášterů. Další příležitostí pro sdílení nápadů a zkušeností bude setkání evropské sítě CISTERSCAPES v dubnu 2026 v cisterciáckém klášteře ve Vyšším Brodě, kam budou pozváni také partneři z Paris Lodron Univerzität Salzburg. A na talíři se samozřejmě objeví místní produkty, včetně ryb z klášterních rybníků.

Odkazy na další informace, databázi receptur, kuchařku, edukační materiály a 3D-vizualizaci „ke stažení“:

- <https://www.masrozkvet.cz/projekty-mas-1/mezinarodni-projekty-2018-2028/culinary-heritage-of-the-cistercians-in-central-europe-culhercis22/>
- <https://cisterscapes.eu/CULINARY>
- [HERITAGE/](https://cisterscapes.eu/HERITAGE/)
- https://www.historische-esskultur.at/rezeptforschung/?page_id=20261

PŘESHraniční Spolupráce MAS Rozkvět v Horním Rakousku Pokračuje i v letech 2025 a 2026.

Dlouhodobě se naše MAS snaží o navazování kontaktů a rozvoj vazeb v blízkém zahraničí a tvorbě společných smysluplných projektů.

Naším novým projektovým partnerem se stal spolek podporující poutnickou kulturu při cisterciáckém klášteře Wilhering - Verein zur Förderung der zisterziensischen Pilgerkultur. Díky finanční podpoře z Fondu malých projektů v rámci programu Interreg Rakousko Česko 2021-2027 právě v těchto měsících probíhá realizace poutní stezky, která návštěvníky v 6ti etapovém putování přivede do kláštera ve Vyšším Brodě a historicky dojde tak k opětovnému propojení s mateřským klášteřem ve Wilheringu poblíž Lince.

PROJEKT JE NAZVÁN SYMBOLICKY: WILHERINGSKÁ POUTNÍ CESTA. MEZI DUNAJEM A VLTAVOU.

Nová poutní stezka spojuje cíle na 132 kilometrech v 6 etapách, vede přes 12 obcí v okresech Linec-okolí a Urfahr-okolí (region Mühlviertel) a přes Vyšší Brod. Podél trasy se nachází 14 kostelů, které vyzývají k duchovním impulsům, inspirovaných cisterciáckou a benediktinskou teologií. Stezka začíná u cisterciáckého kláštera ve Wilheringu a vede v několika denních etapách do cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě a poté zpět do Wilheringu. Je však možné vydat se na túru po celé trase a jednotlivé etapy projít samostatně.

Projekt je výsledkem širší spolupráce, mj. s LAG Sterngartl Gusental – našimi dlouhodobými partnery z Bad Leonfeldenu, dále pak s destinační společností Tourismusverband Mühlviertel a další místní akční skupinou LAG Region Urfahr West.

Koncepce, plánování a realizace poutní cesty od Dunaje k Vltavě v regionu Mühlviertel - Jižní Čechy počítá s využitím stávající sítě tras a infrastruktury. Realizováno bude dálkové turistické značení a také série 15ti naučných informačních zastavení s duchovním obsahem – texty si budou moci návštěvníci také poslechnout v němčině a češtině, které namluvil opat kláštera z Wilheringu a převor vyšebrodského kláštera, audioprůvodce je připraven také angličtině.

Realizace projektu tak přispěje ke zvyšování povědomí a vytváření udržitelné a přeshraniční turistické nabídky v regionu Mühlviertel - Jižní Čechy.

Současně dojde k propagaci regionálního přeshraničního kulturního dědictví a následně budoucího začlenění do celoevropského projektu „Cisterscapes“ s přímým propojením do Vyššího Brodu, Zwettlu v Dolním Rakousku a Žďáru nad Sázavou v kraji Vysočina. V roce 2026 tak dojde k vytvoření sítě mezi návštěvníckými centry těchto tří míst a tím k využití synergií s naším „malých“ přeshraničním projektem.

Cílem je současně posílení povědomí a znalostí o regionální, přeshraniční kulturní krajině a historických souvislostech, zejména o historickém vlivu cisterciáků na utváření a vývoj krajiny v příhraničním regionu kolem zde vzniklých cisterciáckých klášterů (v užším smyslu Wilhering a Vyšší Brod), v širším smyslu pak na trase „Cesty cisterciáků“ a myšlenkově po ose projektu „Cisterscapes“.

Vytvoření duchovních podnětů na zastávkách podél trasy, zejména zabýváním se s cisterciáckou poutní kulturou, podpoří obsah této trasy a současně je naším symbolickým příspěvkem k Jubilejnímu roku 2025, který vyhlásil papež František a který je v katolické církvi časem zvláštní Boží milosti, odpuštění a duchovní obnovy, nesoucí téma „Poutníci naděje“.

Zprostředkovaně náš projekt přispěje také přeshraničně ve venkovských oblastech k posílení regionální ekonomiky prostřednictvím zvýšené frekvence na stezce; poutníci budou moci mj. využít ubytování v poutním domě Svaté rodiny. Na jeho vzniku se dotační podporou podílela MAS Rozkvět z.s., a to v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023-2027, intervence LEADER.

Poutní cesta nabízí významnou příležitost pro rozvoj cestovního ruchu v regionu, zviditelňuje obce, podporuje spolupráci mezi různými zájmovými skupinami a vytváří další poptávku po ubytovacích, stravovacích a nákupních zařízeních. Tato nabídka odpovídá duchu doby a naplňuje touhu po zpomalení, které nabízí soft-turismus. Pro turistické regiony Mühlviertelu i Vyšebrodsko tento projekt posiluje cíl dalšího rozšiřování udržitelného cestovního ruchu. Úspěšné příklady, jako je Svatojánská cesta v okrese Freistadt, která každoročně přiláká kolem 40 000 poutníků, ukazují ekonomický potenciál takových iniciativ. Lze tak oslovit různé cílové skupiny: duchovní poutníky, sportovně založené turisty, milovníky přírody, zájemce o kulturu, požitkáře, rodiny, skupiny/týmy a všechny, kteří chtějí zažít a podpořit udržitelnou a šetrnou turistiku.

Koncepce projektu na rakouské straně umožnila zapojení regionálních dobrovolníků do navrhování, údržby a revitalizace této sítě stezek a duchovní nabídky.

Slavnostní otevření stezky proběhne ve Wilheringu v neděli 19.4.2026, v klášteře ve Vyšším Brodě pak v sobotu 16.5.2026. Pozvánky na tyto akce najdete na našich webových stránkách.

Oba kláštery Wilhering a Vyšší Brod patří k cisterciáckému řádu a mají společnou staletou historii. Klášter ve Vyšším Brodě byl po svém založení v roce 1259 osídlen dvanácti mnichy z Wilheringu. V důsledku toho se společně utvářela i okolní kulturní krajina. Projekt tak přispěje ke zvýšení povědomí o regionu jako o přeshraničním turistickém regionu a také jako o regionu se společnou církevní historií, která sahá několik století zpět.

EVROPSKÉ DĚDICTVÍ DOSLOVA NA DOSAH

TO JSOU PAMĚTIHODNOSTI, KTERÉ ZÍSKALY OCENĚNÍ EUROPEAN HERITAGE LABEL

Označení Evropské dědictví (European Heritage Label/ EHL) získalo doposud 67 památek po celé Evropě a Česko je jedním z evropských států, který se dnes může pochlubit alespoň čtyřmi lokalitami s EHL. Nově je můžete najít na webových stránkách „ EHL Česko“ (www.ehlcesko.cz) a vydat se do těchto lokalit na výlet a zapojit se do návštěvnických soutěží.

V České republice je nejrozsáhlejší pamětihodností, které získaly toto mimořádné ocenění, evropská síť CISTERSCAPES – konkrétně cisterciácké krajiny Vyšší Brod, Plasy, Žďár nad Sázavou a Velehrad. Dále bylo touto značkou také oceněno Arcidiecézní muzeum a Přemyslovský hrad v Olomouci, státní zámek Kynžvart a Osada Baba v Praze a Kolonie Nový dům v Brně jako součást nadnárodní Kolonie moderní architektury Werkbundu v Evropě. Označení Evropské dědictví doplňuje další významné iniciativy, jako je Seznam světového dědictví UNESCO či evropské kulturní trasy Rady Evropy. Jeho cílem je přispět k poznání společných hodnot, historie a kulturního dědictví v Evropě.

Když mluvíme o EHL, mluvíme o místech s příběhy – místech, kde se psaly dějiny, kde se Evropa formovala. Místa, která spojují často to, co je vzdálené, co je rozdílné – jazyky, kultury, události – a přitom ukazují, že jsme všichni součástí něčeho většího.

EUROPE STARTS HERE!

Jednoznačně prostorově největší – a také doslova na dosah - jsou jednotlivé cisterciácké klášterní krajiny, nejedná se „pouze“ o objekty klášterů, ale celou kulturní krajinu, ovlivňovanou po dlouhá staletí působením Řádu cisterciáků. Cisterescapes – Cistercian landscapes connecting Europe - jsou nadnárodním projektem, který spojuje 17 cisterciáckých klášterních krajin v Německu (Altenberg, Bronnbach, Ebrach, Langheim, Loccum, Maulbronn, Pforta, Waldsassen), Česku (Plasy, Velehrad, Vyšší Brod, Žďár nad Sázavou), Rakousku (Rein, Zwettl), Polsku (Wagrowiec-Lekno) a Slovinsku (Konstanjevica na Krki, Stična).

Cisterescapes je jednou ze sedmi pamětihodností, kterým Evropská komise udělila v roce 2024 prestižní ocenění v podobě označení Evropské dědictví – European Heritage Label (EHL). Do této sítě cisterciáckých klášterních krajin spadá i krajina, jejímž centrem je cisterciácké opatství Vyšší Brod.

Unikátnost získání značky European Heritage Label (EHL/ označení Evropské dědictví) spočívá v několika klíčových aspektech, které ji odlišují od jiných ocenění a zdůrazňují její specifický význam.

Především se jedná o zaměření na evropské hodnoty a identitu: na rozdíl od například UNESCO, které se zaměřuje na „výjimečnou univerzální hodnotu“ kulturního nebo přírodního dědictví, European Heritage Label (EHL) se soustředí na místa, která mají výrazný symbolický význam pro evropskou historii, kulturu, integraci a společné hodnoty. Nejde tedy primárně o estetickou nebo archeologickou hodnotu, ale o to, jak dané místo přispělo k formování Evropy, jejího vývoje a ideálů.

Důraz je kladen na příběh a poselství. Označení Evropské dědictví neoceňuje jen statické památky, ale především příběhy a poselství, která tato místa nesou. Cílem je zprostředkovat návštěvníkům hlubší pochopení evropských dějin a kultury. Každé místo oceněné EHL tak má současně povinnost vyvinout vzdělávací aktivity a vlastní informačně-osvětový program, který tento „evropský příběh“ vypráví.

Klíčové je propojení s živým dědictvím a občany - European Heritage Label podporuje aktivní zapojení občanů, zejména mladých lidí, do poznávání a ochrany evropského dědictví. Usiluje o to, aby tato místa nebyla „muzejními exponáty“, ale živými místy pro osvětu, diskusi, vzdělávání a sdílení.

Výrazným znakem je určitá exkluzivita míst, která získala označení Evropské dědictví. EHL je udělováno mnohem menšímu počtu míst než například UNESCO. To podtrhuje jeho exkluzivitu a pečlivý výběr na základě posouzení mezinárodními experty.

Pamětihodnosti, které získaly European Heritage Label, sehrály svou významnou roli v budování evropské identity. V době, kdy se Evropa potýká s různými výzvami, má EHL za cíl posílit pocit sounáležitosti a společné evropské identity mezi občany. Jasně pojmenovává a připomíná společné kořeny a hodnoty, které Evropu spojují.

Příklad cisterciáckých klášterních krajin - Vyšší Brod, Plasy, Žďár nad Sázavou a Velehrad - je ukázkou akcentace těchto klíčových aspektů značky European Heritage Label, které tuto značku odlišují od jiných ocenění a zdůrazňují specifický význam místa pro Evropu. Unikátnost spočívá v tom, že nebyl oceněn pouze klášter jako budova, ale celá krajina. To zdůrazňuje holistický přístup značky, protože uznává především dopad cisterciáckého řádu na tvorbu současné evropské krajiny, který přesahoval vždy zdi kláštera a formoval celé široké okolí.

Mnišský řád cisterciáků byl založen ve francouzském Citeaux v roce 1098. Dynamicky se rozšířil do celé Evropy, cisterciáci tak významně přispěli k šíření kultury i hospodářských technologií v rámci středověké Evropy. Svá opatství zakládali vždy na principu ekonomické soběstačnosti. Sdílení znalostí a zkušeností jako součást řádového modelu bylo založeno na přeshraniční kultuře a společné identitě, vycházelo z jednotné organizační struktury, hospodářství a postupech kultivace krajiny. Cisterciácká síť vždy měla - a má doposud - celoevropský charakter. Významně utvářela evropskou historii, sjednocování, a přinesla hodnoty, které jsou zvláště dnes aktuální, jako je udržitelné využívání přírodních zdrojů a ochrana krajiny.

Cisterciáci byli průkopníky v hospodaření s krajinou a jejich metody mohou sloužit jako inspirace i pro současné výzvy udržitelnosti. Ať již se jedná o hospodaření v lesích, promyšlenou regulaci vodních toků a zadržování vody v krajině, zpracování kamene, rud či železa, rybníkářství, ovocnářství, pivovarnictví, chov zvířat nebo pěstování plodin dle regionálních podmínek, nebo působení ve velmi specifických oblastech – ve Vyšším Brodě to byl třeba chov perlorodek. A také technické inovace – cisterciáci z Vyššího Brodu stáli za vybudováním plavebního kanálu nebo zprovoznění regionální Vyšebrodské elektrické místní dráhy v roce 1911 a její elektrifikací z vlastní vodní elektrárny, jednu z prvních elektrifikovaných tratí na území dnešní ČR. Klášterní pivovar patřil až do jeho zrušení v roce 1948 mezi nejvýznamnější na Českokrumlovsku.

Současně ocenění European Heritage Label připomíná, jak spiritualita a pracovitost mnichů přispěly k rozvoji a formování kulturní krajiny, což je klíčové pro pochopení evropské historie. Cisterciácké kláštery v Evropě byly – a dodnes jsou – místy, kde duchovní prožitek a tělesná činnost žijí v harmonii, zcela v duchu zásady sv. Bernarda z Nursie: ora et labora – modli se a pracuj. Toto zároveň prosté i hluboké životní pravidlo cisterciáci hluboce přijali za své a povýšili je na rovnocenné.

Cisterciácké opatství Vyšší Brod je v současnosti jediným funkčním klášterem Řádu cisterciáků v české republice a je součástí mezinárodní nominace nadnárodní sítě „Cisterescapes“, která spojuje podobně zachovalé cisterciácké krajiny z různých zemí. Tím se zdůrazňuje nadnárodní rozměr cisterciácké kultury a její vliv na celou Evropu.

Získání European Heritage Label pro evropskou síť Cisterescapes a cisterciácké klášterní krajiny Vyšší Brod, Plasy, Žďár nad Sázavou a Velehrad tedy není jen lokální úspěch, ale potvrzení, že toto místo má co říci o kořenech, vývoji a hodnotách celé Evropy.

CO TOTO OCENĚNÍ ZNAMENÁ V PRAXI?

Znamená, že návštěvníci mají šanci stát se součástí příběhů Evropy: projdou se cisterciáckou klášterní krajinou, navštíví klášter a různá místa v okolí, možná zavřou oči a zaposlouchají se do zvuků cisterciácké klášterní krajiny, kde šumí stromy, zurčí voda a bzučí včely, zatají dech nad relikviářovým tzv. Závišovým křížem nebo sedmdesáti tisíci svazků knih v klášterní knihovně, zaposlouchají se do hlubokých tónů varhan v klášterním kostele Nanebevzetí Panny Marie, dotknou se zdí budov, kde Evropa po staletí vytvářela svůj rámec — kde se Evropa tvořila.

Znamená to, že každý kámen, rybník, klášterní les, ovocný sad, vinice, bývalý lom či dnes již zrušený mlýn, sklárna nebo hamr, každá kaplička v krajině i celý areál opatství ve Vyšším Brodě nebo budovy bývalých klášterů v Plasích, Velehradě a Žďáru nad Sázavou, každá historická událost, která se zde uskutečnila, má váhu nejen pro naši zemi, ale pro celý kontinent. To platí také o dalších cisterciáckých klášterních krajinách sítě Cisterescapes a pamětihodnostech, které získali označení EHL.

Společné motto EHL „Europe starts here!“ zdůrazňuje význam pro každého návštěvníka i společnost a apeluje: staň se aktérem historie, ne jen pozorovatelem. Když přijedete do těchto míst, tak vstoupíte do dějin Evropy. Dějiny nejsou jen v knihách, ale v místech kolem nás — v budovách, v památkách, v krajině, v přírodním a kulturním dědictví, kterého si máme vážit a chránit je.

Ambicí míst, která jsou zapojená do spolupráce v rámci síťování míst European Heritage Label, a současně společným závazkem je vzdělávat — zvláště mladé lidi, žáky a studenty škol. Ukazovat dějiny místním obyvatelům i návštěvníkům. Dějiny, které nejsou „jen minulostí“, ale které ovlivňují naši identitu i budoucnost. A současně vést diskusi o hodnotách, které Evropa spojuje: svoboda, dialog, tolerance, udržitelnost.

Propojování míst držitelů označení Evropské dědictví - míst, kde se psaly příběhy vytvářející společné evropské dějiny, má velký přínos pro to, aby si lidé uvědomovali, jak v Česku a v Evropě vznikaly dějiny, jak se utvářela identita.

Také proto se české pamětihodnosti EHL nyní propojily a nově je můžete najít na webových stránkách „EHL Česko“ (www.ehlcesko.cz) a vydat se do těchto lokalit na výlet, třeba s podporou mobilní aplikace nebo zapojit se do návštěvnických soutěží. I Vy osobně se tak můžete stát součástí příběhu.

EUROPE STARTS HERE!

